

УДК 330.341.1

ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ СИСТЕМНИХ ДИСБАЛАНСІВ

Доц. Г.О. Тарасова.

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Проаналізувати існуючі підходи до управління в умовах системних дисбалансів у розвитку вітчизняної економіки.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес управління в умовах системних дисбалансів. Предметом дослідження є методичні підходи до управління в умовах системних дисбалансів.

Методи та засоби дослідження. Під час опрацювання матеріалу для написання тез було використано: абстрактний аналіз – для дослідження сутності системних дисбалансів, системний та порівняльний – для аналізу підходів до управління.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. В роботі адаптовано до умов системних дисбалансів у розвитку вітчизняної економіки класичні підходи до управління.

Результати дослідження. Підприємству, як великій і складній системі, притаманні властивості цілісності й емерджентності особливо в умовах існуючих дисбалансів розвитку вітчизняної економіки.

Існує ряд показників для ідентифікації умов стійкої нерівноваги або дисбалансів розвитку економіки. Серед них: показники, що відносять до внутрішньої економічної політики; бюджетний дефіцит, величина державного боргу, величина боргу приватного сектора, рівень приватних заощаджень; показники, що характеризують зовнішньоекономічні дисбаланси; стан торгового балансу, рахунок поточних операцій, чистий приплив доходів від інвестицій [1].

Підходи в управлінні – це принципи, стилі, методи, форми і засоби управління, що склалися в основі практики, наукових знань, рівня розвитку фірми і історичних умов, що використовуються в менеджменті з певною ідеологією та наслідками.

Для ефективного управління характеристиками діяльності підприємства в умовах зтяжного характеру дисбалансів на національному рівні, та факторами, що впливають на цей процес, необхідно використовувати відповідні підходи до управління, які в своїй основі мають принципи класичних.

Серед класичних підходів до управління традиційно виділяють: системний; ситуаційний; програмно-цільовий; функціональний; процесний.

Основною вимогою системного є необхідність комплексного дослідження підприємства в процесі його управління в сукупності з факторами зовнішнього середовища, з яким воно тісно пов'язане. Це потребує вивчення кожного елемента системи в його зв'язку і взаємодії з іншими, виявлення впливу якостей окремих складових на поведінку системи загалом, встановлення емерджентних властивостей системи, а також визначення оптимального режиму її функціонування.

Сутність системного підходу до управління полягає в наступному: формулювання цілей та встановлення їхньої ієрархії до початку будь-якої діяльності, пов'язаної з управлінням; отримання максимального ефекту, тобто досягнення поставлених цілей шляхом порівняльного аналізу альтернативних шляхів та методів досягнення цілей та здійснення вибору; кількісна оцінка цілей та засоби їх досягнення, заснована на всебічній оцінці всіх можливих і планованих результатів діяльності [4].

Ситуаційний підхід є логічним продовженням теорії систем, спосіб мислення відносно організації, що розглядає конкретні ситуації, він тісно пов'язаний із системним та вважається його продовженням [2].

Встановлено, що на відміну від системного, ситуаційний підхід доцільно використовувати в управлінні підприємствами, які функціонують в умовах невизначеності а саме в умовах системних дисбалансів.

Теорія програмно-цільового підходу передбачає розгляд організації управління як системи цілепокладання та цілереалізації. Цілепокладання включає: визначення складу завдань, системи пріоритетів розвитку потенціалу, обґрунтування необхідних ресурсів тощо [5].

Сутність функціонального підходу полягає у визначенні функцій, якими має володіти підприємство для задоволення тих чи інших потреб. Розглядається як безперервна серія взаємопов'язаних управлінських функцій, які становлять основу організації процесу управління, полягає в тому, що забезпечуючи високу продуктивність праці, він стимулює здобуття професійної спеціалізації, спрощує процеси управління, зменшує споживання матеріальних ресурсів, покращує координацію робіт.

Процесний підхід характеризується більшою здатністю до вдосконалення менеджменту, що вкрай важливо в умовах зростаючої конкуренції, з якою постійно стикаються організації, та розширює можливості організацій у розвитку бізнесу [3]. Саме процесний підхід до управління є найбільш результативним та сучасним. Процесний підхід дає можливість створювати інформаційні бази, що стосуються системи управління, уніфікувати принципи управління.

Висновки. Теорія управління підприємством є багатогранною і суперечливою. Вона потребує симбіотичного підходу в кожній окремій управлінській ситуації, а вибір правильного підходу до управління дає можливість підприємству найбільш успішно розвиватися в умовах існуючих системних дисбалансів у вітчизняній економіці.

Ключові слова: управління, дисбаланс, підприємство, підходи, нерівновага, система.

ЛІТЕРАТУРА

1. Смыслов Д.С. Глобальные дисбалансы и согласование национальных макроэкономических политик в рамках «Группы 20» / Д.С. Смыслов // Деньги и кредит. – 2001. – № 8. – С. 7–12.
2. Грозний І.С. Методи та підходи до управління якістю розвитку промислових підприємств/ І.С. Грозний/ Вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка». – Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2015. – Т. 20. В.3. – С. 75-79.
3. Пінда Ю. В. Процесний менеджмент як можливий напрямок зміцнення конкурентоспро- можності будівельних підприємств [Електронний ресурс] / Ю. В. Пінда // Ефективна економіка. — 2010. — № 12. — Режим доступу до журналу : www.economy.nauka.com.ua/
4. Дідур К. М. Системний підхід до управління підприємством та персоналом підприємства [Електронний ресурс] / К. М. Дідур // Ефективна економіка. — 2012. — № 4. — Режим доступу до журналу : www.economy.nauka.com.ua/
5. Поспелов Г. С. Программно-целевое планирование и управление / Г. С. Поспелов, В. А. Ириков. – М. : Сов.радио, 1976. – 424 с.